



ایران تنها قدرتی که می‌تواند بحران قره‌باغ را حل کند

ایران به طور سنتی رابطه نزدیکی با ارمنستان دارد و البته روابط پرفراز و نشیبی با آذربایجان دارد که بهبود یافته است. هیچ کدام از دو کشور به ایران به عنوان دشمن نگاه نمی‌کنند.

ایران به طور سنتی رابطه نزدیکی با ارمنستان دارد و البته روابط پرفراز و نشیبی با آذربایجان دارد که بهبود یافته است. هیچ کدام از دو کشور به ایران به عنوان دشمن نگاه نمی‌کنند.

آنچه که مدت‌های طولانی ترس وقوع آن وجود داشت، 2 آوریل اتفاق افتاد. چندین درگیری میان آذربایجان و ارمنستان بر سر منطقه ناگورنو-قره‌باغ، که منطقه‌ای با اکثریت جمعیتی ارمنی و جزء خاک آذربایجان است، اتفاق افتاد.

آن گونه که ادعا شده است این درگیری‌ها که بر سر خط آتش بسی که پس از جنگ 1994 کشیده شده بود، اتفاق افتاد، موجب کشته شدن چندین نفر شده است. وسعت و اندازه درگیری‌ها موجب شد تا برخی از ناظرین به این نتیجه برسند که جنگ جدیدی بین آذربایجان و ارمنستان اتفاق افتاده است.

چنین جنگی به طور گسترده‌ای مخرب است. در طول 20 سالی که از آتش بس شکننده می‌گذرد، هر دو کشور به دست به گسترش زرادخانه‌شان زده‌اند، به ویژه آذربایجان که از درآمد نفتی برخوردار بود. حدود 20 هزار سرباز در هر طرف مرز مستقر شده‌اند. هر دو طرف این توانایی را دارند که باکو و ایروان را با موشک بزنند. چنین درگیری‌هایی برای امنیت انرژی اروپا خطرناک است.

تلاش‌های میانجیگری از طریق سازمان امنیت و همکاری اروپا و گروه مینسک (ایالات متحده، فرانسه، روسیه) به بن‌بست خورده است. هیچ کدام از طرفین به دنبال یک مصالحه جدی برای دستیابی به صلح نیستند.

در حالی که اوضاع بحرانی است، تعجبی ندارد که قدرت‌های بین‌المللی دخیل در منطقه ایالات متحده، اتحادیه اروپا، روسیه، ترکیه و ایران- مواضعشان در قبال این بحران را اعلام کنند. به غیر از ایالات متحده، نظر اتحادیه اروپا بیشتر نزدیک به ایران است.

فدریکا موگرینی، نماینده عالی اتحادیه اروپا در زمینه سیاست خارجی در بیانیه‌ای که منتشر شد از دو طرف خواست تا فوراً درگیری‌ها را متوقف و آتش بس کنند. ایران هم به طور مشابه همین درخواست را دارد و حسین دهقان، وزیر دفاع ایران با همتایانش به طور تلفنی گفتگو کرد. اگرچه اتحادیه اروپا نقش خاصی در درگیری یا تلاش‌های میانجیگریانه ندارد، اما قرار گرفتن در کنار ایران می‌تواند به موقعیت دیپلماتیک اروپا در منطقه کمک کند.

اتحادیه اروپا گزینه‌های چندانی ندارد. روسیه به طور سنتی به هرگونه حضور خارجی در این منطقه حساس است. کرم‌لین به خاطر توافق نامه نظامی از لحاظ امور نظامی به ارمنستان متعهد است و در این کشور دارای پایگاه نظامی است. اما همچنین روابط نزدیکی هم با آذربایجان دارد و به این کشور تسلیحات می‌فروشد. به طور کلی پوتین از هیچ‌گونه مداخله کشورهای خارجی در فضای کشورهای پس از دوران شوروی، استقبال نمی‌کند.

بازیگر مهم دیگر ترکیه است که بدون هیچ‌گونه قید و شرطی از آذربایجان حمایت می‌کند. اگرچه بعید است که به طور مستقیم از لحاظ نظامی دست به مداخله بزند، اما به طور دیپلماتیک از آذربایجان حمایت می‌کند. انگیزه دیگر ترکیه تخریب منافع روسیه از طریق ضدیت با متحدش، ارمنستان است.

در میان سه بازیگر بزرگ منطقه‌ای، تنها ایران است که به دنبال ثبات در منطقه قفقاز جنوبی است. با وجود مشکلات متعدد در خاورمیانه، خلیج فارس و افغانستان و نیاز به بازسازی اقتصادی، ایران مطمئناً به دنبال بی‌ثباتی دیگری در مرزهایش نیست.

با توجه به این مسئله ایران می‌تواند بر سر میز مذاکره قرار بگیرد، موضوعی که دیگر بازیگران نمی‌توانند آن را انجام دهند. ایران دارای حضور تاریخی و فرهنگی عمیقی در منطقه است. ایران به طور سنتی رابطه نزدیکی با ارمنستان دارد و البته روابط پرفراز و نشیبی با آذربایجان دارد که بهبود یافته است. لغو تحریم‌ها موجب افزایش روابط ایران با هر دو کشور شده است.

هیچ کدام از دو کشور به ایران به عنوان دشمن نگاه نمی کنند.

نکته مهم دیگر این است که ایران برخلاف روسیه و ترکیه به هیچ کدام از طرفین سلاح نمی فروشد. اتحادیه اروپا هم به خاطر موانع قانونی چنین اقدامی انجام نمی دهد.

علاوه بر این فدریکا موگرینی اواسط آوریل به تهران سفر می کند تا درباره امنیت منطقه و رابطه ایران و اتحادیه اروپا صحبت کند و در این راستا می توان درباره رفع بحران ناگورنو-قره باغ هم صحبت کرد.

منبع: لوب لاگ

نویسنده: الدار ممدوف